

NRO 14014 Skärboområdet – Bengtsfors kommun Område av riksintresse för naturvård

Områdesnummer: NRO 14014 **Områdesnamn:** Skärboområdet **Kommun:** Bengtsfors **Kartblad:** 9C NV **Area:** 1526 ha **Naturgeografisk region:** 21b Sydvästra Sveriges kuperade barr- och lövskogslandskap i Dalslandsområdet. **Kust/havsregion:** - **Regionindelning för sjöar och vattendrag:** - **Agrara kulturlandskapsregioner:** - **Landskapsform:** Sprickdalslandskap. **Riksvärde:** Landskapstyp Naturtyp Vegetationstyp Arter **Geologi** Rikkärr Flora, fauna

Värdeomdöme: Skärboområdet hyser många botaniskt värdefulla rikkärr. Rik landmolluskfauna.

Huvudkriterier: A, B, C, D **Stödkriterier:** Storlek, mångformighet, naturlighet, kontinuitet, representativitet, raritet, nyckelområde, funktion. **Förutsättningar för bevarande:** Bevarandet av våtmarkernas värde kräver att områdets hydrologi skyddas mot dränering, vattenreglering, dämning, och torvtäkt. Avverkning av sumpskogar, skogar på fastmarksholmar och i kantzoner får inte utföras.

Säkerställande och internationell status: Området berörs av Natura-2000 område (art- och habitatdirektivet). Naturreseptatet Skärbo bildades 2003. **Områdets huvuddrag:** Höjdområdet mellan Laxsjön och Tansjön är geologiskt och morfologiskt sett mycket komplicerat. Dalformationens bergarter ligger inklämda mellan urbergsblock. På flera ställen har lagerföljden blivit omkastad som ett resultat av överskjutningar. Kring gården Skärbo har ett parti kalkhaltig lerskiffer blivit bevarat. Detta återspeglas i växtligheten, som här bjuder många rariteter. Av särskilt 33 intresse är de många rikkärr, ängarna vid Skärbo, sjöarna med gotlandsag och områdena med ängsgranskog. Den sistnämnda naturtypen är ganska ovanlig i södra Sverige. Den utmärks av ett frodigt fältskikt av örter, vilka vanligen hör hemma i lundar och ängar. I buskskiktet ingår mycket hassel och skogstry. Inom Skärboområdets ängsgranskogar och rikkärr finns länets enda förekomster av den fridlysta guckuskon. Skärboområdet utgörs av en högplåtå (150 m ö h), vars högsta punkter utgörs av berget söder om S Krokvattnet på 260 m ö h och berget Björnhögen på 255 m ö h. Området har en orolig, starkt bruten topografi med brant uppstigande berg av kvartsitsandsten omväxlande med mera mjukt rundade urbergskullar med mellanliggande dalar. I dalbottarna finns i allmänhet en bäckfåra och vattendragen har på flera ställen utbildat mindre raviner. Då området ligger mitt i den geologiska bildningen Dalformationen, betingas den omväxlande topografien till stor del av tektoniken inom formationen och av berggrundens skiftande sammansättning. Berggrunden i området varierar från urbergspartier med järnbogrus i norr över breccia, kvartsit, lerskiffer, diabas, konglomerat, kalkskiffer och kloritsten till bohusgranit m m i söder. Barrskogslandskapets vegetationstyper av olika rikhetsgrader är helt dominerande. De olika vegetationstyperna är utbildade efter ett mosaikartat mönster med rik- och fattigpräglad vegetation helt nära varandra. Detta förhållande betingas av att Dalformationen bildar ett växlande underlag. Sålunda kan en rygg av kvartsit ge upphov till mycket mager hållmarkstallskog, medan nedanför denna ett rikkärr är utbildat på kalkrik morän. Vegetationstypernas mosaikuppträdande påverkas i hög grad av områdets brutna topografi, vilken i sin tur är att hänföra till tektoniken inom Dalformationen. Skärboområdet som helhet uppvisar en rikprägel i vegetationen. Områdets ängsgranskogar är botaniskt mycket rika. Konstanta inslag är t ex skogstry, trolldruva, skogsvicker och sårlåka. Flerstädes finns arter som ögonpyrola, grönpyrola och spärrlosta. I den rikaste typen finner man t ex vårärt och vätteros. I fuktigare ängsgranskogar växer strävlosta, skogsknipprot, kransrams m fl. På ett par platser vardera finns orkidéerna nästrot och guckusko. I rasbrantsbetonade partier är ställvis inslaget av lind starkt. Där finner man också arter som skogstry, oxbär och svartoxbär samt bergjohannesört, glansnäva och myskmadra. Den rika floran ger sig även tillkänna i de fragment av ängsmark som ännu hävdas i området. Där växer bl a gullviva, sankte Pers nycklar, trollsmultron och hällebräcka. Skärboområdet hyser även många botaniskt värdefulla rikkärr med arter som slätterblomma, kärrbräken, klubbstarr, tagelstarr, loppstarr, trindstarr och ag.

Anmärkning: VMI-id: 09C9A03. I länsstyrelsens beslut 1974 angående naturvårdsprogrammet

föreslås bildande av naturreservat i den värdefullaste delen av området Skärboområdets rikkärr ingår
Ingår i myrskyddsplan för Sverige, objekt P 3.

Referenser: Länsstyrelsen 1976: *Natur i Älvsborgs län*, 280-281. Länsstyrelsens floraregister.
Förvaras på Länsstyrelsen. Naturvårdsverket 1994: *Myrskyddsplan för Sverige*. Solna. Olsson, G.
1977: *Naturinventering av Skärboområdet*. Länsstyrelsen i Älvsborgs län 1977:1.